

KELVOTON ISLAMIN OPPIKIRJA POIS TARJONNASTA – MITÄ TEKEVÄT KOULUT JA KUNNAT?

ESA YLIKOSKI

Opetussuunnitelman perusteita rikkova, monin paikoin tunnustuksellinen islamin oppikirjasarja on otettu pois tarjonnasta. Tästä kertoi *Opetushallituksen* (OPH) pääjohtaja **Minna Kelhå**. Asiaa käsitteli *Iltaalehti* useissa jutuissaan toukokuussa.

Salam – islamin polku 1-2 ilmestyi jo 2011. Kirja on yhä laajassa käytössä Suomen peruskouluissa. Kirjan on julkaissut OPH:n *Oppikirjat* -kustantamo, joka on julkaissut erilaisia pienten uskontojen oppikirjoja.

Jo vuonna 2014 **Maria Heikkinen** teki pro gradu -tutkielman aiheesta ja totesi johtopäätöksissä, että kirjan tekstit ovat teologisesti tunnustuksellisia ja näin ollen perusopetuslain vastaisia. *Iltalehden* haastatteleman opettajan havaintojen mukaan tunnustuksellista sisältöä löytyy sarjan muistakin osista. Erityisen paljon sitä tuntuu olevan yläasteikäisille suunnatusta osasta 7–9. Opettaja sanoi, että hän ei käytä näitä kirjoja opetuksessa lainkaan.

Vuonna 2023 vapaa-ajattelijat **Lauri Ojala** teki *Salam*-kirjojen opettajan

materiaalien tunnustuksellisuudesta kantelun *eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle* (EAOA). Oppikirjat-kustantamon vastauksessa apulaisoikeusasiamiehen tiedusteluun luvattiin ryhtyä toimenpiteisiin aineiston muuttamiseksi, jolloin EAOA tyytyi siihen. Kontrolli olisi ollut parempi.

Nyt OPH:n pääjohtaja lupasi, että koko kirjasarja ja opettajan aineisto uudistetaan perusteellisesti. Kun kirjasarjaa on kuitenkin kouluissa edelleen kierrätyskäytössä, koulujen rehtorien ja kuntien koulutoimen tulisi kaiken järjen mukaan poistaa kirjat käytöstä.

Itse asiassa vastuu käytettävistä oppimateriaaleista ja valituista opettajista on koko ajan ollut rehtoreilla ja koulutoimella. Voidaan kysyä, miksi he eivät ole valvoneet islamin opetusta ja oppimateriaaleja kouluissaan. Nyt kannattaa kysyä ja varmistaa, aikovatko he poistaa kyseiset kirjat ensi lukuvuoden opetuksesta.

OPH ei valvo oppikirjoja

Oppikirjojen hyväksyntä ja ennakko-tarkastus poistettiin jo vuonna 1992 OPH:n tehtävistä. Vastuu siirrettiin kouluille ja kunnille. OPH ei siis valvo isojenkaan oppikirjakustantamojen

eikä muiden tuottajien julkaisemia oppimateriaaleja. Näin on omakin kustantamo jäänyt valvomatta.

Vapaa Ajattelija -lehti on tuonut esiin, että myös ev.-lut. uskonnon oppikirjoissa on runsaasti tunnustuksellisuutta. Sen osoittivat kasvatustieteen tohtori **Päivi Kovanen** artikkelit vuonna 2017.

SanomaPron uskonnon kirja *Aarre 1, 2 ja 3* oli kritiikin kohteena artikkelissa *Uskonnon oppikirjoista opittua – Kummallista kerrottavaa lapsille* (*Vapaa Ajattelija* 2/2017). Seuraavassa numerossa oli arviointi *Otavan* uskonnon oppikirjasta *Sydän 1, 2 ja 3* Kovanen artikkelissa *Oppikirjoista opittua 2* (*Vapaa Ajattelija* 3/2017). Kumminkin kirjat olivat peruskoulun luokille 1-3.

Näiden ja muiden kirjojen uusimmat painokset olisi nyt syytä ottaa arviointiin. Siihen tarvitaan vapaaehtoistyötä.

Ps. Vapaa-ajattelijain liitto on viime vuosina tuottanut oppimateriaalin kouluille. *Uskonnoton tapakulttuuri Suomessa* on 12-sivuinen materiaali, jota on tilattu oppilaitoksiin useita tuhansia kappaleita. Sitä ja myös Vapaa-ajattelijain liiton neljäsvuista yleisesitettä on yhä saatavissa maksutta. Tilaukset: val@vapaa-ajattelijat.fi

